

Miljøgodkendelse

Udvidelse af kvægproduktion

Høgsbrovej 2, 6760 Ribe

10.8.2018

Teknik & Miljø
Esbjerg Kommune

ESBJERG KOMMUNE

Natur & Vandmiljø

Torvegade 74

6700 Esbjerg

Telefon: 7616 1616

E-mail: miljo@esbjergkommune.dk

Web: www.esbjergkommune.dk

Sag nr.: 18/13737

Sagsansvarlig: Anli

Copyright: Alle kort og luftfoto: copyright DDO ®, ©COWI

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	4
GODKENDELSE TIL UDVIDELSE OG DRIFT AF HUSDYRPRODUKTION	5
EJENDOMS- OG BEDRIFTSOPLYSNINGER	5
FORUDSÆTNINGER OG VILKÅR.....	5
UDNYTTELSE OG BORTFALD	8
MEDDELELSESPLIGT	8
ØVRIGE FORHOLD	8
OFFENTLIGGØRELSE.....	9
KLAGEVEJLEDNING	9
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	10
INDLEDNING	10
BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET	10
Husdyrbrugets beliggenhed.....	10
Driftsbygninger.....	12
Dyrehold, stalssystem og produktionsareal	14
Foder	17
Husdyrgødning	18
Energi- og vandforbrug.....	19
Olie og kemikalier	20
Affald	20
Spildevand/restvand	22
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – LUGT, STØJ, MM.	23
Lugt	23
Støj og rystelser	25
Støv, fluer og skadedyr	27
Lys.....	27
Driftsforstyrrelser og uheld	28
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNINGER AF LANDSKAB OG NATUR	29
Landskab og kulturmiljø.....	29
Ammoniakpåvirkning af naturområder	30
Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)	35
BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT).....	36
OPHØR	37
HØRING	38
SAMLET VURDERING	38
BILAG 1	39
BILAG 2	42

Indledning

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der skal gælde for en udvidelse af produktionsarealet på Høgsbrovej 2, 6760 Ribe i Esbjerg Kommune. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, landskab, jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr.

På baggrund af ansøgningen inklusiv den udarbejdede miljøkonsekvensrapport har Esbjerg Kommune foretaget en samlet vurdering af ansøgningen. Denne vurdering fremgår af afsnittet *miljøteknisk beskrivelse og vurdering*. Af afsnittet fremgår også en begrundelse for de stillede vilkår.

Forslaget til miljøgodkendelse har været i offentlig høring i 30 dage. Kommunen har i forbindelse med høringen ikke modtaget bemærkninger til projektet.

Godkendelse til udvidelse og drift af husdyrproduktion

Esbjerg Kommune har afgjort, at kvægbruget på Høgsbrovej 2, 6760 Ribe kan udvides som ansøgt.

Godkendelsen omfatter:

- En udvidelse af kvægproduktion fra 2.374 m² til 2.680 m² i eksisterende bygninger.

Godkendelsen meddeles efter § 16a i lovebekendtgørelse nr. 1020 af 6. juli 2018 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Samtidig meddeles dispensation til udvidelse af produktionsarealet i småkalvestalden ca. 11 m fra vejskel. Dispensation meddeles efter § 9 stk. 3 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger der ligger til grund for afgørelsen i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Ejendoms- og bedriftsoplysninger

Godkendelsen gives til husdyrbruget beliggende Høgsbrovej 2, 6760 Ribe, matrikel nr. 424 Hviding Ejerlav. Ejendomsnummeret er 5610313609. Bedriftens CVR nr. er 35696121 og CHR nr. er 42510. Husdyrbruget ejes og drives af Wilco Klein Teese-link, Høgsbrovej 2, 6760 Ribe.

Forudsætninger og vilkår

Esbjerg Kommune forudsætter, at husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen, skema nr. 203483. Godkendelsen meddeles på vilkår, der sikrer at husdyrbruget med det ansøgte ikke medfører væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

Husdyrproduktion

1. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

Staldnavn	Dyregruppe samt staldsystem	Produktionsareal m ²
A Kostald	Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med fast gulv	1.250
B Ungdyrstald	Flexgruppe: Alle Kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	560
C Goldkøer	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	260
	Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	160
D Plads til kalvehytter	Kalve (under 6 mdr.); Dybstrøelse	200
E Halvtæg - Heste	Flexgruppe: Heste, får og geder; Dybstrøelse	150
F Småkalve	Kalve (under 6 mdr.); Dybstrøelse	100

Indretning og drift

2. Ændringer i ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal meddeles Esbjerg Kommune.
3. Husdyrbruget og dens omgivelser skal renholdes, så det ikke giver anledning til gener for omgivelserne.

Husdyrgødning

4. Arealet til opbevaring af fast husdyrgødning på møddingsplads fra kvæg, heste, får og geder, må maksimalt være 119 m². Møddingspladsen på Høgsbrovej 2 må dog ikke benyttes, før afløbsforholdene er bragt i orden, dvs. afløb skal ledes til opsamlingsbeholder for husdyrgødning.
5. Overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn og lign skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
6. Påfyldning af gyllevogne og lignende skal ske enten med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb eller foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning eller. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter, at perioden med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Pladsen skal mindst have tæthed og faldforhold svarende til kravene i Landbrugets Byggeblad nr. 103.11-2.

Råvarer og hjælpestoffer

7. Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.
8. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
9. Opbevaring af olier og kemikalier skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes forskrift for opbevaring af olie- og kemikalier.

Affald

10. Opbevaring af erhvervsaffald, herunder olie- og kemikalieaffald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes Regulativ for erhvervsaffald.
11. Bortskaffelse af olie- og kemikalieaffald og øvrigt affald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes til enhver tid gældende regulativer.

Lugt

12. Husdyrbrugets drift må ikke give anledning til lugtgener som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området.

Støj

13. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbruget må i intet punkt- målt eller beregnet ved nærmeste nabobeboelse med tilhørende arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier.

	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	8 timer

Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	1 time
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	½ time

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd-niveauer i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Reference-tiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

Støjvilkårene omfatter al støj fra husdyrbruget på ejendommens bygnings-parcel, det vil sige også støj fra andet en faste tekniske installationer.

14. Maksimalværdien af støjniveauet om natten (kl. 22.00 - 07.00) må ikke overstige 55 dB (A) i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land.
15. Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i ovennævnte vilkår er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støj-måling og eller -beregning om året. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor husdyrbrugets grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommunen." Målinger/beregninger skal foretages af et firma eller laboratorium, der er godkendt af Miljøstyrelsen til at udføre "Miljømåling - ekstern støj".

Støv

16. Driften af husdyrbrugets anlæg må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal.

Skadedyr

17. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).
18. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Lys

19. For at undgå lysgener skal lyset slukkes når det ikke er påkrævet for produktionen eller af dyrevelfærdsmæssige årsager. Lyset i staldbygningerne kan dog i tidsrummet 22:00-06:00 sænkes til maks. 25 lux.

Uheld

20. Beredskabsplanen, der fastlægger hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, skal revideres årligt og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.

Ophør

21. Ved ophør af bedriften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Al miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.

Udnyttelse og bortfald

En godkendelse efter §16a bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter, at godkendelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

Med udnyttet menes, at det kan konstateres, at det projekt godkendelsen omfatter faktisk er gennemført.

Hvis en godkendelsen efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 % af det tilladte eller godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 % af det mulige indenfor rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Meddelelsespligt

Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde der indebærer forøget forurening før udvidelsen eller ændringen er godkendt. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til størrelsen af produktionsarealet, ændringer i dyretypen eller ændringer af staldsystem. Esbjerg Kommune skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny godkendelse eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (lovbekendtgørelse nr. 1020 af 6. juli 2018). Øvrige relevante godkendelser og godkendelser skal indhentes særskilt.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler kan være en skærpelse af denne godkendelses vilkår.

Offentliggørelse

Afgørelsen annonceres den 16. august 2018 på Miljø- og Fødevareministeriets Digital MiljøAdministration (www.dma.mst.dk) og Esbjerg Kommunes hjemmeside (Esbjerg Kommunes hjemmeside www.esbjergkommune.dk/om-kommunen/annoncer/landbrug.aspx).

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. husdyrbruglovens § 76 stk. 1. Klageberettigede er ansøgeren, Miljøministeren, Sundhedsstyrelsen, enhver der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, samt foreninger og organisationer i det omfang de har klageret, jf. husdyrbruglovens §§ 84, 85, 86 og 87.

En klage skal indgives via Klageportalen. Klageportalen ligger på www.borger.dk og på www.virk.dk, hvor man logger sig på, f.eks. med NEM-ID.

Klagen sendes automatisk via Klageportalen til Esbjerg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Esbjerg Kommune i Klageportalen. Klagefristen udløber den 13. september 2018 kl. 23:59.

Afgørelsen kan desuden indbringes til prøvelse hos domstolene inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt, jf. husdyrbruglovens § 90.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der indsendes uden om Klageportalen, med mindre der er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Esbjerg Kommune. Anmodningen sendes så vidt muligt elektronisk til miljo@esbjergkommune.dk eller pr. brev til Esbjerg Kommune, Natur- og Vandmiljø, Torvegade 74, 6700 Esbjerg. Esbjerg Kommune sender herefter anmodningen videre til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Når man klager opkræves der et gebyr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen og tilbagebetales hvis:

1. Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Udnyttelse af godkendelsen

Ifølge husdyrbrugloven har en klage over miljøgodkendelsen som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Det betyder, at miljøgodkendelsen kan udnyttes uanset eventuelle klager, men dette begrænser dog ikke Miljø- og Fødevareklagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve Esbjerg Kommunes afgørelse. Det vil være Miljø- og Fødevareklagenævnet, som kan oplyse om, hvorvidt en klage har opsættende virkning.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Husdyrbruget på Høgsbrovej 2, 6760 Ribe har søgt om at udvide produktionsarealet.

Denne del af godkendelsen indeholder en nærmere beskrivelse af det ansøgte og en vurdering af de miljøpåvirkninger, som ansøgningen giver anledning til.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i ansøgningen inklusiv miljøkonsekvensrapporten samt de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er i husdyrbrugloven og tilhørende bekendtgørelser og vejledning¹. Påvirkningen af omgivelserne er beskrevet og vurderet dels i forhold til gener for omkringboende (lugt, støj, støv, fluer m.v.), og dels i forhold til påvirkning af miljø, natur og landskab.

Beskrivelse af husdyrbruget

Wilco Klein Teeselink ønsker at udvide sit produktionsareal til kvæg på Høgsbrovej 2, 6760 Ribe.

Produktionsarealet i småkalvestalden udvides fra 50 m² til 100 m² og i goldkostalden udvides produktionsarealet fra 140 m² til 260 m². Desuden udvides arealet til kalvehytter fra 64 m² til 200 m².

På vegne af ansøger har Landwirtschaftlicher Hauptverein für Nordschleswig den 9. maj 2018 indsendt ansøgning om miljøgodkendelse via det it-baserede ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk. Som en del af ansøgningen er der også indsendt en miljøkonsekvensrapport.

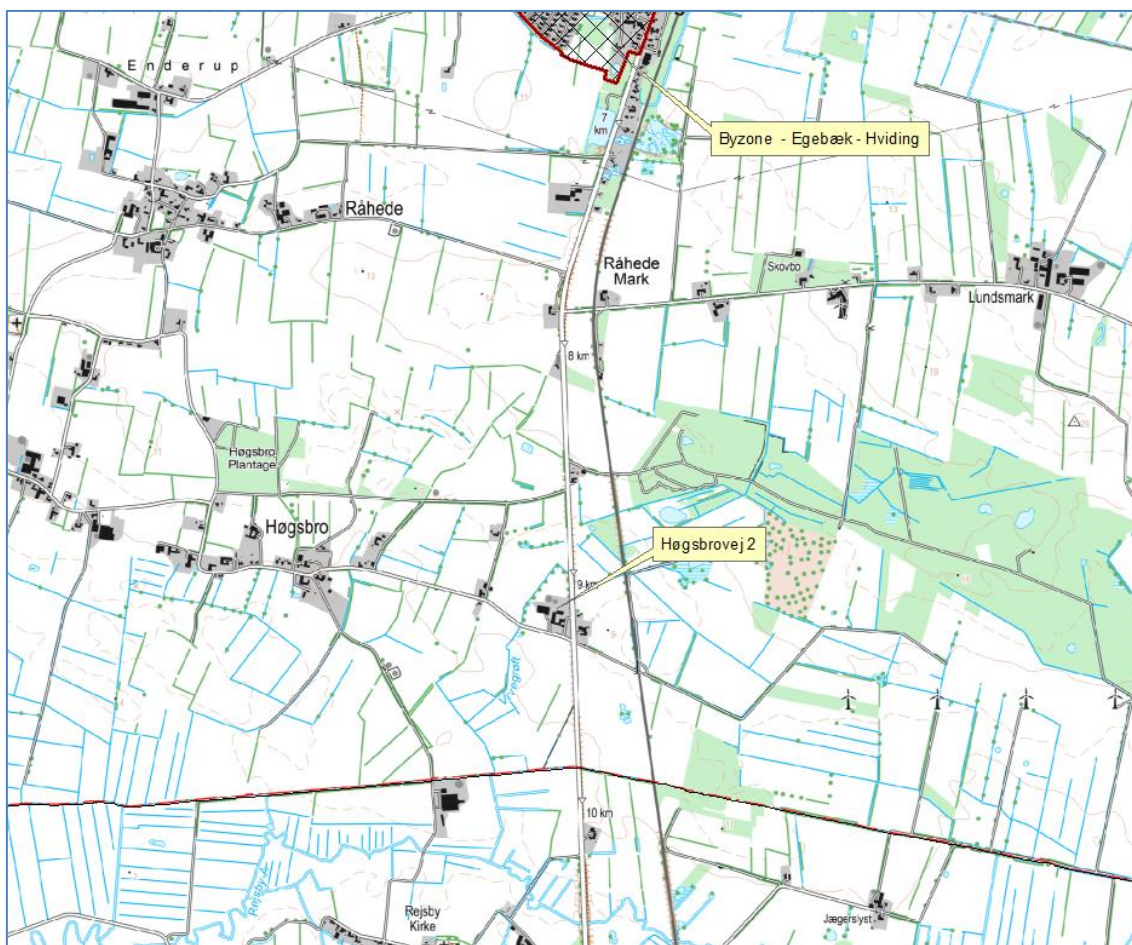
I forbindelse med behandlingen af ansøgningen har der været behov for supplerende oplysninger. Der har været mailkorrespondance med ansøgers konsulent og ansøgningsskemaet er revideret og genindsendt løbende. Det endelige ansøgningsskema har nr. 203483 og er version 3.

Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget er beliggende i landzone i område "38-080-030 Landområde ved Vivegrøft" i Esbjerg Kommuneplan 2018-2030. Anvendelsen fastlægges til jordbrugsområde med det sigte at fremme erhverv som landbrug, skovbrug, gartneri og lignende. Overflødige bygninger kan bruges til andet formål såfremt det ikke kræver om- eller tilbygning.

Placeringen af husdyrbruget fremgår af kort 1.

¹ Husdyrbrugloven (LBK nr. 1020 af 6. juli 2018 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.); Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (BEK nr. 1021 af 6. juli 2018 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug); Husdyrgødningsbekendtgørelsen (BEK nr. 1011 af 22. juni 2018 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. med senere ændringer) samt Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning.

Kort 1. Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget ligger ca. 2,4 km syd for eksisterende byzoneområde (Egebæk-Hviding). Nærmeste samlede bolig i bebyggelse er Høgsbrovej 30, som ligger ca. 1 km vest for ejendommen.

Nærmeste nabobeboelse, som ikke ejes af ansøger, er Høgsbrovej 7, som ligger ca. 245 m vest fra husdyrbruget.

Husdyrbrugloven² fastsætter en række afstandskrav til husdyrbrugets beliggenhed.

De gældende afstandskrav og de aktuelle afstande fremgår af nedenstående tabel.

Nærmeste	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Nabobeboelse	245 m	Målt fra kostalden	50 m
Lokalplanområde	2,9 km	Område i Egebæk	50 m
Byzoneområder	2,4 km	Egebæk-Hviding	50 m
Sommerhusområde	>1 km		50 m
Naboskel	310 m	Markmatrikel mod nord	30 m
Beboelse på samme ejendom	Ca. 15 m		15 m

² §§6 – 8 i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (LBK nr. 1020 af 6/7/2018)

Levnedsvirksomhed	>1 km		25 m
Almen vandindvindingsanlæg	Ca. 4,2 km	Vandværksboring Egebæk Hviding Vandværk på Vibetofte 6	50 m
Ikke almen vandindvindingsanlæg	Ca. 55 m	Drikkevandsboring på Ribevej 117	25 m
Vandløb	Ca. 42 m	Vivegrøft vest for ejendommen	15 m /100 m for gyllebeholder til åbent vandløb
Dræn	> 15 m	Der er ingen dræn på ejendommen	15 m
Sø	Ca. 33 m	Vest for kostalden	15 m/100 for gyllebeholder til sø > 100m ²
Offentlig vej	Ca. 11 m	Fra småkalvestald	15 m
Kategori 1 og 2 natur	>1 km		10 m

Tabel 1. Oversigt over afstande sammenholdt med afstandskrav i husdyrlovgivningen.

Husdyrbruget opfylder de gældende afstandskrav.

Dispensation for afstandskrav til vej (udlagt vejskel).

I nærværende projekt sker der en udvidelse af produktionsarealet i bl.a. eksisterende småkalvestald, og dermed sker der en forøget forurening. Bygningen hvor udvidelsen sker er placeret ca. 11 m fra udskilt vejmatrikel. Matricken anvendes dog ikke som vej i dag.

Husdyrbruglovens afstandskrav på 15 m til vej kan således ikke overholdes.

Der søges om dispensation til udvidelse af produktionsarealet i småkalvestalden ca. 11 m fra vejskel.

Da det er en eksisterende bygning, er det ikke muligt at overholde afstandskravet til vejskel.

Det vurderes, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige gener, da bygningen er eksisterende, og vejmatricken ikke benyttes som vej mere, men benyttes som en del af ejendommens have.

På baggrund af ovenstående beskrivelse vurderer Esbjerg Kommune, at den ansøgte placering af produktionsarealet ikke vil medføre nogen væsentlig øget risiko for gener eller forurening af omgivelserne og at der kan meddeles dispensation fra afstandskrav til vejskel, jf. § 9 stk. 3 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Driftsbygninger

Nærværende projekt omhandler udvidelse af produktionsarealet i eksisterende bygninger. I småkalvestalden udvides dybstrøelsesarealet fra ca. 50 m² til ca. 100 m², i goldkostalden udvides dybstrøelsesarealet fra ca. 140 m² til ca. 260 m² og pladsen til kalvehytter udvides fra ca. 64 m² til 200 m².

På ejendommen vil der efter udvidelsen være følgende bygninger, som angivet i nedenstående tabel.

Nr.	Anvendelse	Areal / rumfang
A	Kostald	1.723 m ²
B	Ungdyrstald	745 m ²

C	Goldkøer	512 m ²
D	Plads til kalvehytter	340 m ²
E	Halvtag - Heste	176 m ²
F	Småkalve	150 m ²
G	Lade/værksted	270 m ²
H	Stuehus	120 m ²
I	Ensilageplads	1.680 m ²
J	Gyllebeholder	693 m ² / 2.500 m ³
K	Gyllebeholder	353 m ² /1.500 m ³
L	Mødding	240 m ²
M	Bassin til pileanlæg	190 m ²
N	Pileanlæg	3.056 m ²

Tabel 2: Bygningsforklaring

Driftsbygningernes placering fremgår af kort 2.

Kort 2: Situationsplan

Dyrehold, staldsystem og produktionsareal

I ansøgningen er der for hvert staldafsnit angivet oplysninger om dyretype, staldsystem og produktionsareal. Oplysningerne fra ansøgningen fremgår af nedenstående tabel.

Af § 33 i husdyrbrugloven fremgår det, at kommunen skal foretage en samlet vurdering af alle udvidelser foretaget indenfor de seneste 8 år. Ansøgningen indeholder derfor oplysninger om både ansøgt drift, nudrift og 8 årsdrift.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
A. Kostald	1723	Naturlig ventilation	3 m	(#48361) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med fast gulv	0	1250
C. Goldkøjer	512	Naturlig ventilation	3 m	(#48362) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	260
				(#59749) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	160
B. Ungdyrstald	745	Naturlig ventilation	3 m	(#48363) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	560
E. Halvtæg - Heste	176	Naturlig ventilation	3 m	(#48364) Flexgruppe: Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	150
F. Små kalve	150	Naturlig ventilation	3 m	(#48365) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	100
D. Plads til kalvehytter	340	Naturlig ventilation	3 m	(#59614) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	200
Sum						2680
Nudrift						
A. Kostald	1723	Naturlig ventilation	3 m	(#59751) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med fast gulv	0	1250
C. Goldkøjer	512	Naturlig ventilation	3 m	(#59750) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	140
				(#59753) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	160
B. Ungdyrstald	745	Naturlig ventilation	3 m	(#59756) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	560
E. Halvtæg - Heste	176	Naturlig ventilation	3 m	(#59758) Flexgruppe: Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	150
F. Små kalve	150	Naturlig ventilation	3 m	(#59760) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	50
D. Plads til kalvehytter	340	Naturlig ventilation	3 m	(#59762) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	64
Sum						2374
8 års drift						
A. Kostald	1723	Naturlig ventilation	3 m	(#59752) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med fast gulv	0	1250
C. Goldkøjer	512	Naturlig ventilation	3 m	(#59754) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	160
				(#59755) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	140

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Køleghøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
B. Ungdyrstald	745	Naturlig ventilation	3 m	(#79050) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	560
E. Halvtæg - Heste	176	Naturlig ventilation	3 m	(#79053) Flexgruppe: Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	150
F. Små kalve	150	Naturlig ventilation	3 m	(#79056) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	50
D. Plads til kalvehytter	340	Naturlig ventilation	3 m	(#79059) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	64
Sum						2374

Tabel 3: Oplysninger om dyretype, staldsystem og produktionsareal

Nudrift og 8 års drift:

I ansøgningen er nudrift og 8 års drift opgjort på baggrund af den hidtidige lovlige produktion på ejendommen på baggrund af følgende:

- Accept efter anmeldeordningen om skift af dyretype. Afgørelsen er meddelt d. 10. juni 2014.

Det oplyste produktionsareal i nudrift vurderes at være i overensstemmelse med lovlig produktion.

Ansøgt drift:

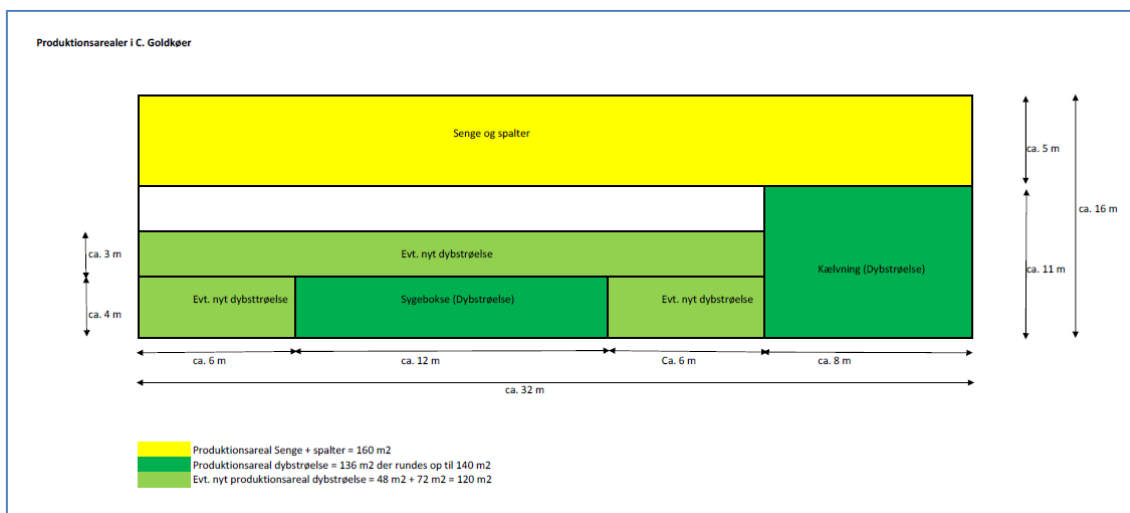
I goldkostalden udvides produktionsarealet (dybstrøelse) fra ca. 140 m² til ca. 260 m², ved småkalve udvides produktionsarealet (dybstrøelse) fra ca. 50 m² til ca. 100 m², og ved plads til kalvehytter udvides arealet fra ca. 64 m² til 200 m².

I kostalden, goldkostalden og ungdystalden er der valgt en fleksgruppe under dyretype. Det betyder, at der på produktionsarealet i disse stalde frit kan skiftes mellem malkekøer, kvier og stude, ammekøer og slagtekalve (over 6 mdr.). I dybstrøelsesafdelingen kan der desuden skiftes til kalve under 6 mdr.

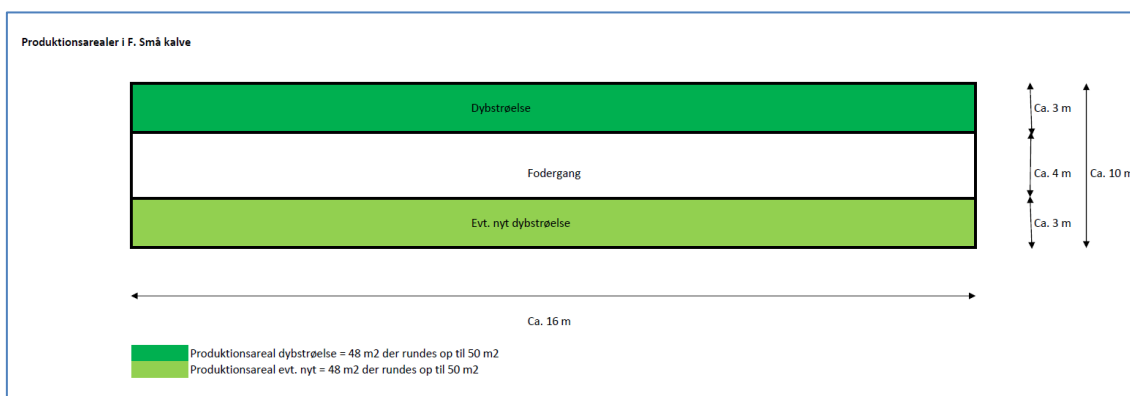
Staldsystemet i kostalden fastholdes som sengestald med fast gulv. Staldsystemet i goldkostalden fastholdes som hhv. dybstrøelse og sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) og i ungdystalden fastholdes staldsystemet som sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal).

Ved halvtæg for heste er der valgt en flexgruppe under dyretype. Det betyder, at der på produktionsarealet i denne stald frit kan skiftes mellem heste, får og geder.

I ansøgningen er der medsendt en nærmere beskrivelse af produktionsarealet i de enkelte stalde.

Kort 3c: Angivelse af produktionsareal for goldkostalden

Kort 3d: Angivelse af produktionsareal for småkalve

Produktionsarealet defineres som det areal i stalden, hvor dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning (dvs. arealer hvor dyrene kan stå, gå og ligge).

I godkendelsen stilles der vilkår til produktionsarealet størrelse, samt til dyretypen og staldsystemet i de enkelte staldafsnit.

Foder

Dyrene fodres hovedsagligt med græs- og majsensilage som primært opbevares i plansiloer. Dertil kommer soja og mineraler m.m., som opbevares i 6 siloer. 3 siloer er placeret hvor møddingsplads også er indtegnet, samt 2 er placeret ved malke-stalden og 1 ved ungdyrstalden. Dyrene har tilgang til vand i stalden døgnet rundt.

Drift af ensilageopbevaring, herunder ensilage i markstakke, skal ske i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. På husdyrbruget opbevares ensilage i plansiloer. Afhængigt af udbyttet de enkelte år, kan der forekomme år, hvor udbyttet er så stort, at det også er nødvendigt at opbevare ensilagen i markstak. I forbindelse med opbevaring af ensilage på markarealer, fastsætter husdyrgødningsbekendtgørelsen krav om, at næringsstoffer fra ensilagerester og lignende skal kunne optages af de efterfølgende afgrøder.

Det er kommunens vurdering, at opbevaringen af ensilage er tilstrækkelig reguleret ved reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, og at der ikke er behov for at fastsætte yderligere vilkår.

Husdyrgødning

I ansøgningen er der oplyst følgende om lager og gødningstype:

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
K. Gyllebeholder (2500 m3)	Flydende				693
J. Gyllebeholder (1500 m3)	Flydende				353
L. Mødding/ensilageplads	Fast				119
Nudrift					
K. Gyllebeholder (2500 m3)	Flydende				693
J. Gyllebeholder (1500 m3)	Flydende				353
L. Mødding/ensilageplads	Fast				119
8 års drift					
K. Gyllebeholder (2500 m3)	Flydende				693
J. Gyllebeholder (1500 m3)	Flydende				353
L. Mødding/ensilageplads	Fast				119

Tabel 4: Oversigt over opbevaringslagre og gødningstyper.

Typen af husdyrgødning og arealet af opbevaringslageret er væsentlige forudsætninger for beregninger i it-ansøgningen. I miljøgodkendelsen stilles der derfor vilkår, der fastholder forudsætningerne.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen fastsætter krav til husdyrbrugets opbevaringskapacitet så det sikres, at udbringning af gødning kan ske i overensstemmelse med udbringningsreglerne.

Husdyrbruget har pligt til at indsende en opdateret opgørelse over kapaciteten, når der foretages ændringer på husdyrbruget. I forbindelse med miljøtilsyn på husdyrbruget vil Esbjerg Kommune sikre, at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig og at der foreligger en opdateret kapacitetsopgørelse baseret på det aktuelle dyrehold.

De store staldafsnit med dybstrøelse (Goldkostald) tømmes ca. hver 6.-8. uge. Kalvehytterne tømmes hver 2. uge og boksene i kalvestalden tømmes ca. hver 2. måned. Alt dybstrøelse køres direkte ud og pløjes ned, hvis dette kan lade sig gøre.

Hvis dette ikke kan lade sig gøre, køres det til godkendt møddingsplads på ejendommen Rejsby Landevej 26, 6780 Skærbæk, som ejes af ansøgeres kone Pauline Klein Teesellink. Pt. er afløbsforholdene på møddingspladsen på Høgsbrovej 2, 6760 Ribe ikke godkendte, da afløbet herfra løber i pileanlægget. Ansøger har dog valgt, at bibeholde møddingspladsen i ansøgningen, da han overvejer at få bragt dette forhold i orden, så møddingsafløbet ledes til gyllen. Møddingspladsen bruges ikke

før dette forhold er bragt i orden. Der pumpes gylle fra kostalden ca. hver 10. dag á 2 timer efter behov. Hos ungdyrene pumpes der gylle til gyllebeholder ca. hver 8. uge á 4 timer. Der stilles vilkår om, at møddingspladsen på Høgsbrovej 2 ikke må benyttes, før den er indrettet med afløb til opsamlingsbeholder f.eks. gyllebeholder. Der stilles desuden vilkår om, at påfyldning af gyllevogne skal ske enten med gyllevogne som har påmonteret pumpe med returløb eller foregå på plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.

Oplag af kompost i marken skal ske i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, der bl.a. fastsætter krav til placering og overdækning af markstakke samt førelse af logbog. Oplag af kompost i marken vurderes at være tilstrækkelig reguleret i ved reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og der fastsættes ikke yderligere vilkår hertil.

Energi- og vandforbrug

Husdyrbrugets energi- og vandforbrug i nudrift, såvel som ansøgt drift fremgår af nedenstående tabel.

Årligt forbrug	Nudrift	Ansøgt
El	75.657 kWh	80.000 kWh
Vand	6.200 m ³	7.000 m ³

Tabel 5: Energi- og vandforbrug

Det årlige energiforbrug lå i 2016 på 75.657 kWh. Der forventes en stigning til ca. 80.000 kWh pr. år.

Energibesparende foranstaltninger:

- Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette.
- Der er etableret manuel styring af lyset i staldene, som kun er tændt ved behov. Derudover lidt natbelysning.
- Der er etableret varmegenvinding i forbindelse med mælkenedkølingen. Varmen anvendes til at opvarme køernes drikkevand og til opvarmning af brugsvand i driftsbygninger.
- Vakuumpumpen til malkeanlægget er frekvensstyret og derved energibesparende.
- Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandeanlæg er indrettet, så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Ejendommen forsynes med vand fra Egebæk-Hviding vandværk.

Forbrug af vand til drikkevand og vaskevand forventes at blive ca. 7.000 m³ ved 190 køer, stor race + ca. 120 kvier (0-26 mdr.), stor race. Dette forbrug indeholder drikkevand inkl. vandspild, staldrengøring og rengøring af malkeanlæg.

Vandbesparende foranstaltninger

- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Vandforbruget registreres.
- Der bruges vand til forkøling af mælken. Vandet opsamles og genbruges til drikkevand.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.
- Der er opsat flydere i drikkekar, hvilket er med til at sikre et stabilt vandtryk

Det er Esbjerg Kommunes vurdering, at de oplyste forbrugsudvidelser ligger indenfor rammerne af, hvad der må forventes i forhold til den ansøgte produktionsudvidelse. Det vurderes ligeledes, at de anførte ændringer i forbruget af energi og vand, som udvidelsen vil medføre, ikke vil have en væsentlig indvirkning på miljøet.

Olie og kemikalier

Olietønde (200 l - motorolie) er placeret på fast bund uden afløb i lade/værksted. Tanken er sikret mod påkørsel, idet den er placeret inden døre. Dieseltank (plastik - 2600 l - 2008) er ligeledes placeret (mod nord) i værksted/lade på befæstet areal uden afløb, også denne er sikret mod påkørsel. Spildolie opbevares i olietønder, der er placeret i værksted/lade på befæstet areal. Tank til fyringsolie (1200 l - 2001) er ligeledes placeret i lade/værksted, men i den sydlige del.

Der kommer så vidt muligt ingen pesticider og kemikalier ind på ejendommen, da det er maskinstation, der klarer disse opgaver. Pesticider opbevares i aflåst skab. Pesticiderne er placeret på fast gulv uden afløb. Maksimalt oplag af pesticider er ca. 150 l.

I 2017 blev der brugt ca. 25.000 l og dette forventes ikke ændret ved udvidelsen, da der ikke sker ændring i arealerne.

Stuehuset opvarmes med fyringsolie, og der bruges omkring 2.000 l om året. Dette ændres heller ikke med det ansøgte projekt.

I senere afsnit om driftsforstyrrelser og uheld er taget stilling til risici i forbindelse med opbevaring og håndtering af olier og kemikalier.

Olietanke er omfattet af olietankbekendtgørelsen³ om indretning, etablering og drift af heraf.

Affald

Affald fra husdyrbrug kan typisk inddeles i følgende affaldsfraktioner

- Dagrenovation
- Genbrugeligt affald (Pap, papir, jern og metal, tomme olietromler og tanke, tomme plasticsække, paller, malet og lakeret træ).
- Farligt affald (lysstofrør og sparepære, spraydåser, pesticidrester, oliefiltre, batterier).
- Klinisk risikoaffald og medicinrester (skalpeller, kanyler og medicinrester).
- Døde dyr.
- Forbrændingseget affald (halmballesnor, papirsække, gamle frønnede bil-dæk).
- Deponeringseget affald (asbestholdige byggemateriale).

Af nedennævnte tabel 6 fremgår affaldstyper og mængder.

³ Bekendtgørelse nr. 1611 af 10. december 2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.

Affaldstype	Opbevarings- sted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder pr. år	EAK- kode	ISAG- kode
Olje- og kemi- kalieaffald:						
Spildolie	Værksted	Ejer	Afleveres ved service	150 l	13.02.08	06.01
Olietromle	Værksted	Ejer	Afleveres ved service	150 l	15.01.04	56.20
Olje- og brændstoffiltre	Værksted	Ejer	Afleveres ved service	4 stk.	16.01.07	06.05
Blyakkumulatorer	Værksted	Ejer	Afleveres ved service	1 stk.	16.06.01	05.99
Rester af bekæm- pelsesmidler	-	-	-	0 l	02.01.05	05.12
Kanyler i særlig beholder	Kontor	Ejer	Dyrlæge	1 l	18.02.02	05.13
Tørbatterier – NiCd	Værksted	Ejer	Kommunens genbrugsstation	1 stk.	20.01.33	77.00
Tørbatterier – Kviksølv	Værksted	Ejer	Kommunens genbrugsstation	1 l	20.01.33	77.00
Medicinrester	Kontor	-	-	0 l	02.01.09	05.13
Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap)	Container	Kommunal ordning	Godkendt modtagerstation	Container på 2 x 360 l tømmes hver 14. Dag	15.01.01	50.00
Tom emballage (plast)	Container	Kommunal ordning	Godkendt modtagerstation	Container på 2 x 360 l tømmes hver 14. Dag	15.01.02	52.00
Bigbags af PE-plast	Container	Ejer	Godkendt modtagerstation	Container – tømmes efter behov 1 gang årligt	15.01.02	52.00
Europaller og éngangspaller af træ	Container	Ejer	Godkendt modtagerstation	Retur	15.01.03	
Lysstofrør og el sparepærer	Kontor	Ejer	Kommunens genbrugsstation	20 stk.	20.01.21	79.00
Overdækningsplast	Container	Ejer	Godkendt modtagerstation	Container – tømmes efter behov	02.01.04	52.00
Jern og metal	Maskinhus	Jernhandler	Godkendt modtagerstation	100 kg	02.01.10	56.20

Jern og metal	Maskinhus	Jernhandler	Godkendt modtagerstation	100 kg	02.01.10	56.20
Diverse brændbart inkl. tomme medicinglas	Container	Kommunal ordning	Godkendt modtagerstation	Container på 2 x 360 l tømmes hver 14 dag	Afhængig af indhold / 15.01.07	19.00
Pap	Container	Kommunal ordning	Godkendt modtagerstation	100 kg	20.01.01	50.00
Papir	Container	Kommunal ordning	Godkendt modtagerstation	100 kg	20.01.01	50.00
Glas	Spand i udhus	Ejer	Kommunens genbrugsstation	10 l	20.01.02	51.00
Døde dyr	Ved den vestligste indkørsel fra Høgsbrovej	Daka	Daka	Ca. 16 stk	02.01.02	

Tabel 6: Affaldstyper og mængder

Erhvervsaffald afhentes af kommunen, hver 14. dag, i to containere på ca. 360 l. Plastic afhentes ca. 1 gang årligt. Affald opbevares og bortskaffes efter Esbjerg Kommunes regulativer.

Ved transport af affald skal transportør (ansøger eller andre) sikre at transporten sker på en sikkerheds- og sundhedsmæssig forsvarlig måde, og at den ikke er til gene eller fare for omgivelserne.

I nudrift regnes med 6 døde køer samt ca. 10 døde kalve pr. år og dette ændres ikke.

Døde dyr opbevares, efter gældende regler, på palle ved den vestligste indkørsel fra Høgsbrovej.

Afhentning sker efter behov og med dags varsel. Døde dyr afhentes af DAKA.

Husdyrbrug er omfattet af Esbjerg Kommunes regulativ for husholdningsaffald samt regulativ for erhvervsaffald. Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om, at husdyrbrugs affald skal bortskaffes i henhold til Esbjerg Kommunes gældende regulativer, ligesom der stilles vilkår til opbevaring og håndtering af olie- og kemikalier.

Spildevand/restvand

Der er ingen sanitært spildevand fra driftsbygninger. Afløbsplan er vedlagt som bilag 2.

Alt processpildevand fra driftsbygningerne ledes til gylletank. Det omfatter rengøringsvand, drikkevandsspild, vaskevand osv.

Der er et plansiloanlæg på ca. 1700 m², hvorfra vandet ledes til pileanlæg. Derudover er der en plads på ca. 119 m², hvor der står 3 siloer. Dette vand ledes også pt. til pileanlæg. Ansøger overvejer dog at skille afløbsforholdene ad, så denne plads fremadrettet også kan bruges som møddingsplads. Pladsen vil ikke blive brugt til mødding, før dette forhold er bragt i orden. Der stilles vilkår til dette.

Pt. opsamles der derfor kun vand fra pladsen til kalvehytter på ca. 340 m². Hvis møddingspladsens afløbsforhold bliver braget i orden, opsamles der i alt vand fra ca. 459 m².

Dvs. at der årligt vil blive ledt ca. 321 m³ ekstra væske til gyllebeholderen, når møddingspladsen indrettes i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

Tagvandet fra stuehus, tagvand fra de ældste bygninger mod gårdspladsen og gårdsplads ledes til grøft. Vand fra ensilageplads + plads foran kostalden ledes til pileanlæg. Tagvandet fra de resterende tage ledes på jorden, hvorfra det nedsiver. Der ændres ikke ved afløbsforholdene for de eksisterende bygninger. Jf. afløbsplanen.

Det vurderes, at den samlede håndtering af spildevand sker på forsvarlig vis, og at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand/restvand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening fra spildevand.

Der er dog ikke taget stilling til udledningen af spildevand/overfladevand til vejgrøft, da dette reguleres af Vejloven.

Husdyrbrugets påvirkninger af omgivelserne – lugt, støj, mm.

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor stort et produktionsareal der er på ejendommen og hvilken dyreart der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind.

Husdyrproduktion kan herudover medføre støj, samt gener fra lys, fluer og andre skadedyr. Særligt i forbindelse med driftsforstyrrelser og uheld er der risiko for påvirkning af jord, grundvand og overfladevand.

Påvirkning af landskabet samt den omgivende natur behandles nedenfor i afsnittet om husdyrbrugets påvirkning af landskab og natur.

Lugt

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

Der pumpes gylle fra kostalden ca. hver 10. dag à 2 timer efter behov. Hos ungdyrene pumpes der gylle ca. hver 8. uge à 4 timer. De store staldafsnit med dybstrøelse (Goldkostald) tømmes ca. hver 6.-8. uge. Kalvehytterne tømmes hver 2. uge og boksene i kalvestalden tømmes ca. hver 2. måned. Omrøring af gyllebeholdere sker umiddelbart før udbringning. Ovennævnte arbejde foregår inden for normal arbejdstid.

Håndtering af husdyrgødning reguleres af husdyrgødningsbekendtgørelsen. For yderligere at imødegå uheld ved håndtering og pumpning af gylle inklusive påfyldning af gyllevogne, stilles der regulerende vilkår til dette.

Det vurderes, på baggrund af ovennævnte oplysninger, at det ikke er relevant at stille skærpede krav til tidsrum for pumpning og omrøring af gylle.

Der er naturlig ventilation i staldene.

Lugtgener fra stalden vurderes på grundlag af det beskyttelsesniveau for lugt, som er fastlagt i husdyrlovgivningen. Hvis beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt, vurderes husdyrbruget som udgangspunkt ikke at give anledning til væsentlige lugtgener.

Husdyrbruget skal overholde bestemte lugtgeneafstande. Geneafstanden beskriver den afstand, som der minimum skal være fra husdyrbruget til forskellige områder. Geneafstanden fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt. Eksempelvis vil beboere i landområder med tilknytning til landbrugserhverv oftest have en højere tolerancetærskel overfor lugt end beboere i byområder. Beboelsesejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af beskyttelsesniveauet for lugt.

Geneafstanden beregnes i ansøgningssystemet efter to forskellige modeller hhv. den "ny lugtvejledning" og "FMK-vejledningen". Det er den længste geneafstand der skal overholdes. I beregningerne korrigeres der for vindretning og påvirkning fra andre husdyrbrug i det omfang, det er relevant. Desuden bortscreenes staldafsnit, som ligger i en afstand på mere en 1, 2 gange geneafstanden fra det pågældende område.

Resultatet af lugtberegninger fremgår af nedenstående tabel.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
 Høgsbrovej 7	0	FMK	87,7	87,7	303,8	Ja	Ja
 Høgsbrovej 15	0	NY	196,5	196,5	996,7	Ja	Ja
 Høgsbrovej 30	0	NY	196,5	196,5	1070,1	Ja	Ja
 Hviding Ejerslav, Hviding	0	NY	290,1	290,1	2381,5	Ja	Ja

Tabel 7: Resultat af lugtberegninger.

Nærmeste bolig uden landbrugspligt, som ikke ejes af ansøger, er Høgsbrovej 7. Nærmeste bolig i samlet bebyggelse er Høgsbrovej 15, og nærmeste byzone er Hviding.

Geneafstanden afsættes normalt i centrum af stalden. I ansøgningen er der flere staldafsnit, der hver bidrager med lugt. Ansøgningssystemet beregner derfor en vægtet gennemsnitsafstand, som tager hensyn til lugten fra de enkelte stalde og staldenes indbyrdes placering. For at beskyttelsesniveauet er overholdt, skal den vægtede gennemsnitsafstand være større end den korrigerede geneafstand.

I ansøgningen er den vægtede gennemsnitsafstand større end den korrigerede geneafstanden til hhv. nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzoneområde. Beskyttelsesniveauet for lugt er dermed overholdt og husdyrbruget forventes ikke at give anledning til væsentlige lugtgener for omkringboende.

Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad, så man ikke vil karakterisere det som væsentlig generende.

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til væsentlige lugtgener.

Støj og rystelser

Støjklender er primært levering af råvarer, gyllepumpning- og udbringning, foderblanding og kornvalsning. Alle støjklender er i aktivitet i en begrænset periode. Det vurderes, på grund af afstand til nærmeste nabo, at støjklenderne ikke giver anledning til evt. gener.

Støjkilde	Placering	Driftstid
Fodringstider	Staldene	Mellem kl. 8.00-16.00 dagligt
Foderanlæg	Den ny kostald	Kraftfoder ved malkning – 2 gange dagligt (ca. 5.00-7.30 og 16.30-19.00) (larmer ikke)
Udkørsel af husdyrgødning	Staldene/gyllebeholderne	Marts-maj og september-oktober primært 8.00-18.00 og så vidt muligt ikke weekend
Lastbiler m.v.	Ved stalde og siloer	Dagtimerne
Markvanding	Ude på marken	Sommerperioden
Malkeanlæg	Kostald	2 gange dagligt (ca. 5.00-7.30 og 16.30-19.00)
Kompressor	Værksted	Ved behov ca. 1 gang ugentlig
Afhentning af mælk	Ved malkestalden	Ca. 10 min hver anden dag ca. kl. 20.00

Tabel 8: Støjklender

De mest larmende maskiner (kompressor og køletank) står i lukkede/isolerede rum.

Derudover kan der opstå lidt støj ved ind og udlevering af dyr. Dette foregår så vidt muligt indenfor normal arbejdstid.

Der pumpes gylle fra kostalden ca. hver 10. dag á 2 timer efter behov. Hos ungdyrene pumpes der gylle ca. hver 8. uge á 4 timer. Oprøring af gylletank foretages før udkørsel på mark primært om foråret.

Al ventilation er naturlig ventilation, hvorfor der ikke er støj fra mekaniske ventilatorer.

Det vurderes ikke, at driften på husdyrbruget vil medføre væsentlige gener for de omboende.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier fastsættes som vilkår i miljøgodkendelsen.

For at sikre mulighed for indgreb stilles vilkår om, at Esbjerg Kommune kan stille krav om, at beregning / måling af virksomhedens støjbelastning i omgivelserne udføres på virksomhedens bekostning.

Støjbelastningen fra transporter vurderes ud fra antallet af til- og frakørsler. Tabellen nedenfor indeholder en oversigt over transporttyper og antal for både nudrift og ansøgt drift. Interne transporter, for eksempel i forbindelse med fodring, er ikke inkluderet i tabellen.

Transporter	Før udvidelse			Efter udvidelse		
	Antal/ år	Kapacitet pr. transport	Transport-middel	Antal/ år	Kapacitet pr. transport	Transport-middel
Foder	26	20 t – 30 t	Lastbil	26	20 t – 30 t	Lastbil
Halm	12	Ca. 5 bigbal-ler	Traktor	12	Ca. 5 bigbal-ler	Traktor
Eget foder inkl. ensilage og halm	280	12 t - 15 t	Traktor	300	12 t - 15 t	Traktor
Diesellole/ Fy-ringsolie	6		Tankbil	6		Tankbil
Levende dyr	24		Lastbil	24		Lastbil
Gylle med spre-devogn	250	(25) tons	Traktor + gyllevogn	260	(25) tons	Traktor + gyllevogn
Fast møg	Ca. 26 læs	Ca. 15 t	Traktor + vogn	Ca. 30 læs	Ca. 15 t	Traktor + vogn
Afhentning af mælk	365		Tankbil	182		Tankbil
Afhentning af døde dyr	12		Daka	15		Daka
Handelsgødning	2		Traktor el-ler lastbil	2		Traktor el-ler lastbil
Affald	26		Sejer	26		Sejer
Transporter i alt	1029			883		

Tabel 9: Oversigt over transporter. En transport svarer til en til- og frakørsel.

Herudover forekommer transport med mindre biler og personbiler, herunder f.eks. dyrlæge, inseminør, ydelseskontrol mv.

Samlet set falder antallet af til- og frakørsler fra ca. 1.029 til ca. 883 dvs. et fald på 146 transporter (14 %). Faldet skyldes primært at mælk afhentes hver 2. dag i stedet for hver dag.

Mælk hentes om aftenen (pt. kl. ca. 20.00). Øvrige transporter foregår i dagtimer og på hverdage. Dette ændres ikke i forbindelse med udvidelsen.

Der er tre tilkørsler til Høgsbrovej 2 - en tilkørsel fra Ribevej og to fra Høgsbrovej. Den østligste tilkørsel fra Høgsbrovej anvendes kun privat. Tilkørslen fra Ribevej anvendes næsten ikke driftsmæssigt. Det er kun afhentning af affald og kalve, som foregår fra Ribevej. Alle øvrige transporter med husdyrgødning, mælk og foder foregår hovedsageligt af den vestligste tilkørsel fra Høgsbrovej.

Udgangspunktet er, at færdsel på offentlig vej alene reguleres af politiet efter færdselslovens regler. I en godkendelse kan der derfor primært stillet vilkår om anvendelse af bestemte adgangsveje til bedriften. For husdyrbrugets egne køretøjer kan der herudover stilles vilkår om, hvilke veje der skal benyttes ved til- og frakørsel. Endelig kan der stilles vilkår om, at til- og frakørsel kun må ske på bestemte tidspunkter.

Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke af husdyrgodkendelsesloven, men af den relevante vejlovgivning og afgøres af de relevante vejmyndigheder.

Den nærmeste beboelse, som ligger umiddelbart over for indkørslen fra Ribevej ejes af ansøger. Øvrige naboer forventes ikke at blive generet af støj fra til- og frakørsler til ejendommen på grund af afstanden.

Transporter foregår normalt inden for normal arbejdstid på hverdage. I højsæson for udbringning af husdyrgødning og ensilering kan det være nødvendigt med transporter i weekender eller uden for normal arbejdstid. Alle øvrige transporter vil være fordelt jævnt ud over året.

Støj i forbindelse med til- og frakørsel samt støj fra interne transporter (trafik på egen grund) reguleres af de fastsatte vilkår til støj.

Der kan forekomme kortvarige rystelser i forbindelse med kørsel forbi nabobeboelser på offentlig vej. Der ud over vurderes aktiviteter på husdyrbruget ikke at medføre væsentlige rystelser for de omboende på grund af afstanden.

Støv, fluer og skadedyr

Støvgener kan opstå ved håndtering af foder og halm og i særlige tilfælde fra trafik til og fra husdyrbruget. Det vurderes, at driften, i betragtning af afstanden til naboer og transportvejenes placering, vil kunne foregå, uden at det medfører støvgener. For at sikre, at tilsynsmyndigheden kan håndhæve støvgener, stilles dog vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til støvgener, som tilsynsmyndigheden finder væsentlige.

For at undgå fluer og tilhold af skadedyr rengøres fodergange og øvrige staldarealer løbende. Staldene er desuden lukket med net. Fluer er som udgangspunkt ikke det store problem, men ved behov anvendes fluegift primært i malkestalden. Dybstrøelsen muges ud ofte. Om sommeren oftere end om vinteren. Mødding tildækkes.

Rottebekæmpelse sker via Mortalin og katte.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Som nævnt under afsnit vedrørende foder stilles vilkår om opbevaring af foder i relation til risiko for tilhold af skadedyr. Samtidig stilles der vilkår om, at fluer og skadedyr skal bekæmpes i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Lys

Alt lys styres manuelt. Om vinteren er der lys fra ca. kl. 5.00-22.00 samt lidt natbelysning i alle stalde efter 22.00.

Udvendig placeres kun arbejdsbelysning på steder, hvor der foregår læsning/aflæsning.

A. Kostalden, C. Goldkostalden og B. Ungdyrstalden er forsynet med ovenlysplader. I A. Kostalden er der desuden lys via åbning i sider. Øvrige bygninger er enten uden eller med få lysplader. Der er udendørs lys ved begge gavle i kostalden. På vest og syd siden af ejendom er der høj læbeplantage, som skærmer udsynet til kostalden, hvor der er størst lyspåvirkning fra. Om natten er der alene orienteringslys i stalden.

Udvidelsen medfører ingen mærkbar ændring for omgivelserne, og derfor vurderes det, at husdyrbruget kan drives, uden at det medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne. Der stilles vilkår om, at lys skal være slukket, når det ikke er påkrævet af produktionsmæssige eller dyrevelfærdsmæssige årsager, og at lyset skal sænkes til maks. 25 lux i perioden fra kl. 22.00 - 06.00.

Driftsforstyrrelser og uheld

Mulige uheld kan være udslip af gylle fra gylletanken, spild af olie- og kemikalier, brand på ejendommen og utilsigtet pumpning af gylle.

I den daglige drift kan der være risiko for at vandrør sprænger og ved sådan uheld afbrydes vandforsyningen på hovedhanen placeret ude ved vejen eller en af stophane i hhv. A. kostald, B. Ungdyrstald eller G. lade/værksted.

Der kan ligeledes ske strømforstyrrelser/svigt, og hvis uheldet er ude kan der hurtigt skaffes en nødstrømsgenerator.

For at undgå frostsprængning af vandrør er der etableret cirkulation på vandrørene indtil stalden. Evt. etableres varme eller der anskaffes en varmekanon, så der ikke er risiko for frostsprængninger i perioder med hård frost.

Ved håndtering af gylle er der altid en potentiel risiko for forurening.

Risikoen for forurening er forsøgt minimeret ved følgende tiltag:

- Udpumpning af gylle fra stalden til gyllebeholderne sker ved traktorpumpe og arbejdet udføres altid under opsyn.
- Da der ligger et vandløb ca. 43 m vest for ejendommen, er der etableret gyllealarm på gyllebeholderen samtidig med, at der udføres de lovpligtige kontroller af gyllebeholderen hvert 5 år.

Ansøger overvejer desuden at etablere en vold mellem gyllebeholderen og vandløbet, for at forhindre at gyllen løber i vandløbet ved en evt. læk. Derudover er der frontlæsser/traktor og jord/sand på ejendommen, så hvis gyllestrømmen skulle nå til vandløbet, så vil det være muligt at stoppe dette, inden det når til Rejsby Å, der ligger syd vest for ejendommen, jf. beredskabsplanen. Da gyllebeholderne ikke ligger i et risikoområde (et område hvor terrænet skråner med en gennemsnitlig hældning på mere end 6 grader fra beholderen mod vandløbet) er der ikke krav om etablering af en beholderbarriere, f.eks. jordvold.

Øst for vandløbet er der allerede i dag et par rækker træer, der ligger lidt højere end selve vandløbet, og det forventes i tilfælde af udslip, at meget af gyllen vil ligge sig her, hvorfra det kan suges op med maskinstationens udstyr.

På baggrund af beholdernes beliggenhed og terrænforhold vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af husdyrgødning er tilstrækkelige til at imødegå forurening i forbindelse med et eventuelt gylleudslip, og at der i det konkrete tilfælde ikke er behov for at skærpe husdyrbekendtgørelsens regler for sikring af gyllebeholdere. Dog stilles der i miljøgodkendelsen vilkår om, at pumpning af gylle skal foregå under opsyn.

Hvor der håndteres smøre- og dieselolie er der en potentiel risiko for forurening. Opbevaring af dieselolie sker på fast bund, så en eventuel læk kan opsamles med

kattegrus, savsmuld eller lignende. Opbevaring af kemikalier sker, så der ikke er mulighed for afløb eller nedsivning til grundvandet.

Hvis der skulle ske udslip af gylle eller andre stoffer, vil myndigheder og miljøvagt straks blive alarmeret via 112. Skaden vil tillige omgående blive søgt begrænset med inddæmning med jord, halm eller lignende.

Ved brand tilkaldes Falck og brandvæsen, medmindre det er mindre brandskader, der kan afhjælpes med det slukningsmateriel, der befinder sig i stalden.

Der stilles vilkår til håndtering og opbevaring af olier og kemikalier og affald herfra, samt til tankning på tæt bund.

Husdyrbruget har udarbejdet en beredskabsplan, der beskriver hvornår og hvordan der skal reageres. Der stilles vilkår om, at beredskabsplanen skal revideres årligt, at planen skal kunne forevises tilsynsmyndigheden på forlangende, og at planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte.

På baggrund af ovennævnte beskrivelse og de stillede vilkår vurderes det, at husdyrbruget har taget de nødvendige foranstaltninger til at imødekomme uheld og unormale driftsforstyrrelser.

Husdyrbrugets påvirkninger af landskab og natur

Bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug kan indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Ammoniakfordampningen fra husdyrbruget kan påvirke den omkringliggende natur med dens bestande af vilde planter og dyr samt deres levesteder.

Landskab og kulturmiljø

I bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug fremgår det, at kommunen skal vurdere, hvorledes nybyggeri påvirker det omkringliggende landskab. Kommunen skal i den forbindelse foretage en afvejning af på den ene side placeringen af det ønskede byggeri og nødvendigheden for det pågældende husdyrbrug overfor på den anden side de landskabelige hensyn i området.

I den konkrete sag, er der tale om en udvidelse af produktionsarealet i eksisterende lovlige bygninger. Idet der ikke sker en udvidelse af ejendommens bygningsmasse, er påvirkningen af landskabet uændret, hvorfor hensynet til landskabet ikke tilsidesættes.

Ejendommen ligger i et landskab med et meget fladt terræn, hvor højden er 9-11 meter.

Bygningernes højde varierer lidt, hvor E. Halvtag- Heste er lavest med sine ca. 4 m, og hvor A. Kostald er højst med sine ca. 11 m. Taghældningen ligger på mellem 18-26 grader.

De ældste bygninger er opført i røde sten og gråt eternittag. Den nye kostald (A) er opført med gule mursten op til 3 m. Derefter åbne sider med gardiner og tag af gråt eternit. Gavlene er beklædt med rødt og hvidt blik.

Ejendommen ligger tilbagetrukket ca. 30 m fra eksisterende stald (F. Små kalve) til Ribevej øst for ejendommen og ca. 40 fra eksisterende stald (E. Halvtæg - heste) til Høgsbrovej syd for ejendommen.

Der er levende hegn på alle sider af ejendommen, så denne fremstår derfor ikke særlig tydeligt i landskabet. Da udvidelsen samtidig foregår i eksisterende bygninger, er der derfor ikke planlagt yderligere beplantning. Der er 3 indkørsler til ejendommen, to fra Høgsbrovej hvoraf det primært er den vestligste, der bliver brugt i forbindelse med driften samt en fra Ribevej.

Ammoniakpåvirkning af naturområder

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniak. Dette beskyttelsesniveau skal anvendes ved vurdering af, om husdyrbruget medfører væsentlige virkninger på miljøet. I særlige tilfælde kan der stilles vilkår, der rækker udover det fastsatte beskyttelsesniveau.

Ligeledes påhviler det kommunen at vurdere konkret, om en ansøgt aktivitet vil være i overensstemmelse med Habitatdirektivforpligtelserne. Ifølge bekendtgørelsen om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter⁴, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt. Desuden skal der ske en vurdering af om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i Habitatdirektivets bilag IV eller ødelægge de plantearter der er optaget i Habitatdirektivets bilag IV.

Ammoniakemission

I ansøgningen beregnes ammoniakemissionen fra husdyrbruget.

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	3689,6	461,3	4150,9
Nudrift	3420,3	461,3	3881,7
8 års-drift	3420,3	461,3	3881,7

Tabel 10: Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Beregningerne viser, at ammoniakemissionen øges fra 3.882 kg N/år til 4.151 kg N/år.

Udvidelse af produktionsarealet sker i C. Goldkostald i staldafsnit med dybstrøelse for kælvekøer og sygebokse, og F. Småkalve i staldafsnit med dybstrøelse, hvilket er lovpligtigt for små kalve.

Beskyttelsesniveau for natur

På ejendommen Høgsbrovej 2 sker der påvirkning af omgivende naturområder gennem emission af ammoniak fra anlægget. De følgende afsnit belyser konsekvenserne af næringsstofpåvirkningen for nationalt og internationalt beskyttede naturområder og arter.

⁴ Bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Ud fra nedenstående redegørelse vedrørende ammoniakpåvirkning fra anlægget vurderer Esbjerg Kommune samlet set, at godkendelsen ikke vil medføre væsentlige negative konsekvenser for omkringliggende Natura 2000-områder eller de arter og naturtyper, områderne er udpegede for at beskytte. Ligeledes vurderes godkendelsen ikke at medføre væsentlige tilstandsændringer af § 3-beskyttede naturtyper eller væsentlige påvirkninger af yngle- og rasteområder for de strengt beskyttede bilag IV-arter.

Der stilles ikke vilkår i forbindelse med naturvurderingen.

Ammoniakpåvirkning af § 3-naturområder indenfor 1.000 meter fra anlæg

Der ligger flere § 3-beskyttede naturområder indenfor 1.000 m fra ejendommens anlæg. Der er tale om moser, enge, hede og søer. Ud fra den beregnede deposition på arealer op til 1.000 m væk er det vurderet, at depositionen på naturområder længere væk vil være meget lille, og derfor som hovedregel ikke vil kunne medføre væsentlig påvirkning af naturområderne.

Baggrundsbelastningen med luftbåren kvælstof er på gennemsnitligt 14,4 kg N/ha/år i Esbjerg Kommune. Der kan dog være væsentlige lokale variationer. Omkring Høgsbrovej 2 er baggrundsbelastningen på gennemsnitlig 13,9 kg N/ha/år.

Med vedtagelse af husdyrbrugloven (lovforslag L114) ændres der ikke på det beskyttelsesniveau for ammoniak, som blev fastlagt i den tidligere husdyrbrugslov (lovforslag L12). Det fremgår af forarbejderne til husdyrloven (lovforslag L12 og efterfølgende lov nr. 122/2011) og gældende klagenævnspraksis (jf. NMK-132-00091 og NMK-132-00109), at overholdelse af husdyrbruglovens beskyttelsesniveau som altovervejende hovedregel vil være tilstrækkeligt til, at undgå væsentlig miljøpåvirkning med ammoniak. Det kan dog i helt særlige tilfælde, herunder i særlig grad hvis Natura 2000-kortlægningen ikke er korrekt, være behov for at foretage en konkret vurdering efter habitatreglerne.

I den konkrete sag vurderes det ud fra Esbjerg Kommunes kendskab til området og den stedlige kortlægning, at der ikke er grund til at tro, at kortlægningen er utilstrækkelig.

Vurdering i forhold til kategori 1, 2 og 3 natur

Repræsentative naturområder inden for 1.000 m fra anlægget er blevet nummereret med et tal svarende til punkterne angivet på oversigtskortet (kort 4).

Kort 4: Anlægget med omkringliggende naturområder og nummererede naturpunkter. Cirklen har en radius på 1.000 m.

I tabel 11 ses en oversigt over naturpunkterne med angivelse af mer- og totaldeposition, afstand til anlæg, andre husdyrbrug, der bidrager kumulativt samt naturkategori og beskyttelsesniveau. Naturkategori og beskyttelsesniveau er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Naturpunkt (nr. og naturtype)	Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Afstand fra anlæg (m)	Naturkategori	Kumulation*	Beskyttelsesniveau**
1. Mose	0,1	1,9	288	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år. Konkret vurdering
2. Mose	0,0	0,6	493	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år. Konkret vurdering
3. Hede	0,0	0,2	830	2	Ej relevant	Maksimal tilladt totaldeposition på 1 kg N/ha/år
4. Mose	0,0	0,5	383	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år. Konkret vurdering
5. Natura 2000	0,0	0,1	725	Ej kategori	Ej relevant	Konkret vurdering

Tabel 11. Naturpunkter med beregnet ammoniakbelastning.

* Antal andre husdyrbrug der bidrager til kumulation.

**Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§25-28.

Etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug er ikke tilladt, hvis anlægget ligger mindre end 10 m fra kategori 1 og 2 natur. I den konkrete sag ligger der ikke naturområder omfattet af kategori 1 og 2 natur inden for 10 m fra anlægget.

Det fremgår af tabellen, at der ved det ansøgte sker afsætning af ammoniak på kategori 2 natur med nummer 3. Ifølge beskyttelsesniveauet må den maksimale totaldeposition være 1,0 kg N/ha/år. Dette niveau er overholdt.

Det fremgår af tabellen, at der ved det ansøgte sker afsætning af ammoniak på kategori 3 natur med nummer 1, 2 og 4. Ifølge beskyttelsesniveauet kan der – på baggrund af en konkret vurdering – stilles krav til den maksimale merdeposition af ammoniak på kategori 3 natur. Kravet kan ikke være under 1,0 kg N/ha/år. Som det fremgår af tabellen, er merdepositionen mindre end eller lig 1 kg N/ha/år. Beskyttelsesniveauet vurderes derfor at være overholdt.

Der er ingen kategori 1 natur i nærheden af anlægget. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau er således overholdt.

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at beskyttelsesniveauet for kategori 1, 2 og 3 natur er overholdt, og at der ikke er behov for at stille skærpede vilkår for at begrænse kvælstofdepositionen på lokaliteterne. Det vurderes, at overholdelse af beskyttelsesniveauet er tilstrækkeligt til at sikre mod tilstandsændring af lokaliteterne.

Vurdering i forhold til naturlokaliteter ikke omfattet af kategori 1-3

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau omfatter langt størstedelen af de naturbeskyttede lokaliteter, der findes i det åbne land. Der er dog enkelt lokalitetstyper, der ikke er omfattet. Det drejer sig i den konkrete sag om nogle søer og ferske enge omkring anlægget.

Der er registreret flere søer indenfor 1.000 m fra anlægget (kort 4). For små søer i agerlandet gælder generelt, at de er fosforbegrænsede, og at det derfor primært er tilførsel af fosfor via overfladeafstrømning fra omgivelserne, der påvirker dem. Det vurderes derfor, at ammoniakpåvirkning af søerne fra anlægget vil være af mindre betydning og ikke væsentlig.

For de omkringliggende ferske enge gælder, at der ikke er registreret særligt ammoniakfølsomme naturtyper på arealerne.

Det vurderes samlet, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af naturlokaliteter, som ikke er omfattet af kategori 1-3 ved det ansøgte. Esbjerg Kommune vurderer derfor, at der ikke er grund til at stille skærpede vilkår til ammoniakreduktionen.

Bilag IV-arter

I forbindelse med miljøvurderingen af et husdyrbrug skal der ske en særlig vurdering mht. forekomst af bilag IV-arter. Vurderingen skal, jf. gældende klagenævnspraksis, tage udgangspunkt i anlæggets påvirkning af omgivelserne.

I den konkrete sag er der ikke kendskab til forekomster af bilag IV-arter indenfor 1.000 meter fra anlægget. Der er således ikke grund til at tro, at der vil ske skade på arterne selv eller deres yngle- eller rastesteder. Der henvises til godkendelsens afsnit om bilag IV-arter.

Samlet vurdering af ammoniakpåvirkning af omgivende natur

De beregnede belastninger af de omgivende naturlokaliteter er lavere end beskyttelsesniveauet, således som det er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Beskyttelsesniveauet er således overholdt.

På grundlag af ovenstående gennemgang af påvirkning for de enkelte naturpunkter, beskyttede arter, samt vurderingen vedrørende kumulative effekter fra omgivende husdyrbrug, vurderes det, at der ved det ansøgte ikke vil ske væsentlig påvirkning af natur omkring anlægget.

Ammoniakpåvirkning af Natura 2000-områder fra anlæg

Påvirkningen af naturområder ved ammoniak mere end 1.000 m fra anlægget vurderes som tidligere nævnt at være så lille, at den ikke kan forventes at have væsentlig betydning.

Det nærmeste Natura 2000-område ligger ca. 725 m fra anlægget. Det drejer sig om fuglebeskyttelsesområde nr. 51 – Ribe Holme og enge med Kongeåens udløb og Ramsar område nr. 27 – Vadehavet. Området modtager en totaldeposition på 0,2 kg N/ha/år fra ejendommen. Dette inkluderer en merbelastning på 0,0 kg N/ha/år i forbindelse med ansøgningen.

Selvom belastningen er lille, påhviler det altid den godkendende myndighed at sikre at de særlige beskyttelsesinteresser der er forbundet med internationale naturbeskyttelsesområder. Med afsæt i Waddenzee-dommen (EF-domstolens dom af 7. september 2004 i sag C-127/02) fastlægges det, at der skal foretages en konsekvensvurdering hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke habitatområdet væsentligt eller når projektet risikerer at skade områdets bevaringsmålsætning.

En konsekvensvurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3 indebærer, at alle de aspekter af et projekt, som i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke bevaringsmålsætningen, skal identificeres før projektets godkendelse under hensyn til bedste videnskabelige viden på området. Der kan kun meddeles godkendelse af et projekt, hvis miljømyndigheden ud fra konsekvensvurderingen har opnået vished for, at projektet ud fra et videnskabeligt synspunkt, ikke har skadelige virkninger på habitatområdets integritet.

Godkendelsen gives med afsæt i det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Overholder husdyrbruget beskyttelsesniveauet, vil det jf. principiel klagenævnsafgørelse (NMK-132-00109) som hovedregel medføre, at husdyrbrugets ammoniakpåvirkning af omgivende Natura 2000-områder er uvæsentlig.

Det er Esbjerg Kommunes opfattelse, at der ikke er forhold der gør, at hovedreglen skulle være tilsidesat. I vurderingen er der lagt vægt på, at den stedlige kortlægning af habitatnaturtyper vurderes at være retvisende. Der er således ikke grund til at tro, at der findes ukortlagte habitatnaturtyper omkring anlægget.

Områdernes bevaringsmålsætning fremgår af de vedtagne Vand- og Natura 2000-planer.

Af indsatsprogrammet for de gældende Natura 2000-planer for perioden 2016-21, fremgår det, at reduktion i kvælstofdeposition sker gennem husdyrgodkendelsesloven og generelle tiltag til at mindske luftforureningen, og er således ikke en del af Natura 2000-planens indsatsprogram.

Med overholdelse af beskyttelsesniveauerne fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. gennemføres den nævnte reduktion af kvælstofdepositionen på de ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000-områderne.

Miljøgodkendelse af husdyrbrug bidrager til opfyldelsen af Natura 2000-planernes målsætninger ved overholdelse af de i ovennævnte bekendtgørelser fastlagte beskyttelsesniveauer og bidrager derved også til gennemførelsen af vandområdeplanlægningen efter vandrammedirektivet. Direktivet er gennemført ved lov om vandplanlægning og senest udmøntet i vandområdeplaner 2015-2021 (2. planperiode).

Vand- og Natura 2000-planerne giver derfor ikke i sig selv anledning til en skærpelse af beskyttelsesniveauerne nedenfor.

Med hensyn til det nævnte fuglebeskyttelsesområde og Ramsar-område, vurderer Esbjerg Kommune, at ammoniakdepositionen fra anlægget ikke vil medføre påvirkning af de fuglearter områderne skal beskytte (udpegningsgrundlaget fremgår af bilag 1). I vurderingen er der lagt vægt på, at anlægget ikke vurderes at give anledning til tilstandsændring af de omgivende naturområder og dermed levesteder for fuglene.

I den konkrete sag vurderer Esbjerg Kommune samlet ud fra ovenstående afsnit vedrørende vurdering af naturområder inden for 1.000 m fra anlæg, herunder den kumulative effekt fra andre ejendomme, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af Natura 2000-områder eller de arter og naturtyper områderne er udpeget for at beskytte. Kommunen bemærker endvidere, at beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er overholdt. Kommunen finder derfor ikke, at der er grundlag for at stille skærpede vilkår eller meddele afslag hvad angår ammoniakpåvirkning af Natura 2000-områder fra anlægget.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

Af habitatdirektivets bilag IV fremgår en række særlige dyre- og plantearter, der kræver streng beskyttelse. Esbjerg Kommune har konkret vurderet det ansøgte projekt i forhold til, hvorvidt dyrearternes yngle- og rasteområder kan beskadiges i arternes naturlige udbredelsesområde, og hvorvidt plantearterne kan blive ødelagt som følge af det ansøgte. Til vurderingen af arternes udbredelse og levesteder er anvendt "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" (faglig rapport nr. 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser) og kommunens øvrige kendskab til arternes forekomst. De danske arter på habitatdirektivets bilag IV kan endvidere ses i denne godkendelses bilag 1.

Ud fra det generelle kendskab til arternes forekomst i Esbjerg Kommune vurderes det, at der kan være odder, snæbel, marsvin, vandflagermus, sydflagermus, pipistrel flagermus, markfirben og spidssnudet frø indenfor lokalområdet. Derudover er der specifikt kendskab i kommunen til forekomster af grøn mosaikguldsmed (ca. 12,2 km N for anlægget), grøn kølleguldsmed (ca. 15,9 km N for anlægget), strandtudse (ca. 18,2 km N for anlægget), løgfrø (ca. 3,1 km Ø for anlægget), stor vandsalamander (ca. 24,6 km N for anlægget) og birkemus (ca. 4,0 km NØ for anlægget).

Vedrørende arterne grøn mosaikguldsmed, grøn kølleguldsmed, birkemus, stor vandsalamander, løgfrø, strandtudse og spidssnudet frø vurderer Esbjerg Kommune, ud fra afstanden til de kendte forekomster og jf. gennemgangen vedrørende

påvirkning af naturområder fra ammoniakdeposition fra anlæg, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af arternes yngle- og rastesteder ved det ansøgte.

Flagermus benytter ofte hulheder i træer eller huse som opholdssted om dagen og under vinterdvalen. Føden består af insekter som fanges i luften nær vådområder, marker, skove og levende hegn. De enkelte arter af flagermus har forskellige præferencer mht. fødesøgningsområde og sommer- og vinterophold. Der er ingen registreringer af flagermus nær ejendommens anlæg, men det kan ikke udelukkes at én eller flere arter kan raste eller yngle i området omkring anlægget. Det ansøgte vurderes ikke at have en negativ indflydelse på flagermus, da hverken opholdssteder eller fødegrundlag påvirkes ved etablering og driften af anlægget.

Især solbeskinnede skrånninger med veldrænet jord og lav vegetation kan være potentielle yngle- eller rasteområder for markfirben. Det ansøgte vurderes ikke at have en negativ effekt på en eventuel bestand af markfirben, da der ikke er potentielle yngle- eller rastesteder omkring ejendommens anlæg.

Odder er tilknyttet vandløb og søer, hvor de søger føde. Opsplitning af bestande og levesteder, forstyrrelser fra friluftsliv og anlægsarbejder samt ødelæggelse og forringelse af yngle- og rasteområder kan true odderen. Det vurderes jf. vurderingerne i afsnittet om påvirkning af omgivende natur ammoniak fra anlægget, at det ansøgte ikke vil give anledning til en væsentlig påvirkning af vandløb og søer i nærheden af ejendommens anlæg herunder evt. raste- og ynglesteder for odder ved Vivegrøft.

Arterne snæbel og marsvin er tilknyttet Vadehavet og tilhørende vandløb. Disse arters yngle- og rastesteder kan, grundet deres særlige karakter og udstrækning, ikke forventes at blive påvirket væsentligt af ammoniakemissionen fra husdyrbruget. Det vurderes derfor, at det ansøgte ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af de omgivende vandløb og marine områder (Vadehavet), som de nævnte arter benytter som raste- og ynglesteder.

Samlet konkluderes det på baggrund af ovenstående vurderinger, at projektet ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for de forekommende bilag IV-dyrearter. Der kendes ikke til forekomster af bilag IV-plantearter som kan påvirkes eller ødelægges af projektet.

Bedst tilgængelige teknik (BAT)

Hvis ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på mere end 750 kg NH₃-N/år, skal kommunen i forbindelse med miljøgodkendelsen sikre sig, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) er reduceret til et niveau, der svarer til det niveau for emission, der kan nås ved at anvende "bedst tilgængelig teknik (BAT)".

Den maksimale emissionen fastlægges på baggrund af reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og beregningerne sker via ansøgningssystemet. Det er op til det enkelte husdyrbrug at beslutte, hvilke virkemidler der tages i brug for at opfylde kravet til maksimal emission. Det er dog et krav, at de anvendte virkemidler er anført på Miljøstyrelsens teknologiliste.

Der i december 2017 kommet ny viden om ammoniakemission fra kvægstalde. Den nye viden viser, at anvendelse af spalteskraber ikke har en ammoniakreducerende effekt.

Miljøstyrelsen har marts 2018 udsendt en vejledning om, hvordan den nye viden skal håndteres i ansøgninger om miljøgodkendelse. Her henvises der til, at det af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fremgår, at kommunen i særlige tilfælde kan fravige BAT kravene fastsat i bilag til bekendtgørelsen, hvis ansøger kan godtgøre, at det ikke vil være proportionalt at opfylde krav i eksisterende stald.

I nærværende sag går dyrene i henholdsvis i sengebåse med spaltegulv med kanal, bagskyl eller ringkanal, i dybstrøelse eller i sengestald med fast gulv. På baggrund af den nye viden har ansøgers konsulent argumenteret for, at emissionsgrænseværdien er for lav, da det ikke har nogen ammoniakreducerende effekt at indsætte skrabeanlæg i eksisterende stald.

BAT kravet fastlægges således ved at tage udgangspunkt i den emissionsfaktor, der er fastlagt i bekendtgørelsen uden reduktionseffekt fra en spalteskraber. BAT kravet er manuelt ændret fra 1 kg NH₃-N/m²/år til 1,34 kg NH₃-N/m²/år, svarende til niveauet uden skrabereffekten. Dette medfører et samlet BAT-niveau på 4.151 kg NH₃-N/år.

Ansøgers konsulent har desuden redegjort for, at det ikke vil være proportionalt at anvende gylleforsuring i den eksisterende stald, da omkostningen er for stor i forhold til den opnåede effekt.

Esbjerg Kommune vurderer, at det med baggrund i Miljøstyrelsens Teknologiblad heller ikke vil være proportionalt at etablere fast overdækning af gyllebeholderne.

I ansøgningen beregnes den samlede årlig ammoniakemission til 4.151 kg NH₃-N. Da dette niveau for ammoniakemission er lig eller mindre end det beregnede BAT-krav på 4.151 kg NH₃-N vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrbruget har reduceret ammoniakemissionen svarende til emissionen ved anvendelse af bedst tilgængelig teknik.

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er reduceret til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Ophør

Ved ophør af driften af husdyrbruget, vil det blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage i tilfredsstillende tilstand. Oplagret husdyrgødning, affald, maskiner og andet materiel vil blive bortskaffet. Gyllekanaler, gylletanke, mødding- og ensilagepladser vil blive rengjort, således at der ikke er fare for forurening med husdyrgødning og ensilage-saft.

Esbjerg Kommune vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet. Der stilles vilkår om, at husdyrbruget ved ophør skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare.

Høring

I forbindelse med den offentlige høring i minimum 30 dage er der ikke kommet bemærkninger til projektet.

Samlet vurdering

Esbjerg Kommune vurderer, at der kan meddeles godkendelse til husdyrbruget, da det ansøgte ikke medfører væsentlig virkning på miljøet. Husdyrbruget opfylder det gældende beskyttelsesniveau for ammoniak og lugt og vurderes ikke at påvirke omgivelser på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Bilag 1

Natura 2000-områder og det samlede udpegningsgrundlag for disse, samt de særligt beskyttede arter:

Udpegningsgrundlag - habitatområder

Habitatområde 78 Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde

Arter:

- 1095 Havlampret (*Petromyzon marinus*)
- 1096 Bæklampret (*Lampetra planeri*)
- 1099 Flodlampret (*Lampetra fluviatilis*)
- 1103 Stavsild (*Alosa fallax*)
- 1106 Laks (*Salmo salar*)
- 1113 *Snæbel (*Coregonus oxyrhynchus*)
- 1351 Marsvin (*Phocoena phocoena*)
- 1355 Odder (*Lutra lutra*)
- 1364 Gråsæl (*Halichoerus grypus*)
- 1365 Spættet sæl (*Phoca vitulina*)

Naturtyper:

- 1110 Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
 - 1130 Flodmundinger
 - 1140 Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
 - 1150 * Kystlaguner og strandsøer
 - 1160 Større lavvandede bugter og vige
 - 1170 Rev
 - 1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
 - 1320 Vadegræssamfund ¹⁾
 - 1330 Strandenge
 - 2110 Forstrand og begyndende klitdannelser
 - 2120 Hvide klitter og vandremiler
 - 2130 * Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)
 - 2140 * Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)
 - 2160 Kystklitter med havtorn
 - 2170 Kystklitter med gråris
 - 2180 Kystklitter med selvsåede bestande af hjemmehørende træarter
 - 2190 Fugtige klitlavninger
 - 2310 Indlandsklitter med lyng og visse
 - 2330 Indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene
 - 3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
 - 3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
 - 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
 - 3160 Brunvandede søer og vandhuller
 - 3260 Vandløb med vandplanter
 - 4010 Våde dværgbusksamfund med klokkelyng
 - 4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
 - 6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
 - 6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
 - 6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
 - 7150 Plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tørv
 - 7230 Riggær
 - 9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund
 - 91D0 * Skovbevoksede tørvemoser
 - 91E0 Elle- og askeskov ved vandløb, søer og væld
- ¹⁾ Vadegræs er indført (ca. 1930) til Danmark og er invasiv. Typen kræver derfor ikke beskyttelse

Udpegningsgrundlag - fuglebeskyttelsesområder:

Y=Ynglende i.h.t. DMU's database

T=Trækkende i.h.t. DMU's database

Kriterier (F1-F7, se www.blst.dk)

SPA 51, Ribe Holme og enge med Kongeåens udløb

Rørdrum

Y

F3

Hvid stork	Y		F1
Rørhøg	Y		F3
Hedehøg	Y		F1
Sorthovedet måge	Y		
Bramgås		T	
Plettet rørvagtel	Y		F1
Engsnarre	Y		F1
Klyde	Y		F1
Hjejle		T	F2, F4
Brushane	Y		F1
Mosehornugle	Y		F1
Blåhals	Y		F1
Kortnæbbet gås		T	F4
<i>SPA 57 Vadehavet</i>			
Bramgås		T	F2, F4
Klyde	Y	T	F1, F2, F4
Hvidbrystet præstekrave	Y	Tn	F1, F2
Hjejle		T	F2, F4
Mosehornugle	Y		
Blåhals	Y		
Lille kobbersneppe		T	F2, F4
Dværgmåge		Tn	F2, F5
Sandterne	Y		F1
Splitterne	Y		F1
Fjordterne	Y		F1
Havterne	Y		F1
Dværgterne	Y		F1
Mørkbuget knortegås		T	F4
Lysbuget knortegås		T	F4
Gravand		T	F4
Pibeand		T	F4
Krikand		T	F4
Spidsand		T	F4
Skeand		T	F4
Ederfugl		T	F4
Sortand		T	F4, F7
Strandhjejle		T	F4
Strandskade		T	F4
Stor regnspove		T	F4
Rødben		T	F4
Hvidklire		T	F4
Islandsk ryle		T	F4
Havørn		T	
Blå kærhøg		T	
Vandrefalk		T	
Kortnæbbet gås		T	
Grågås		T	
Sandløber		T	F4
Bilag IV-arter:			
Fortegnelse over i Danmark nuværende naturligt hjemmehørende arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV (evt. blot som strejfgæster, markeret med "):			
<i>Dyrearter</i>			
Pattedyr			
Alle arter af småflagermus (Microchiroptera spp.)			
Hasselmus (Muscardinus avellanarius)			
Birkemus (betulina)			
Odder (Lutra lutra)			
Marsvin (Phocoena phocoena)			
Alle andre arter af hvaler (Cetacea spp.)			
Krybdyr			

Læderskildpadde (*Dermochelys coriacea*)
Uægte karett (Caretta caretta)"
Bastardskildpadde (*Lepidochelys kempii*)"
Europæisk sumpskildpadde (*Emys orbicularis*)
Markfirben (*Lacerta agilis*)

Padder

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*)
Klokkefrø (*Bombina bombina*)
Løgfrø (*Pelobates fuscus*)
Løvfrø (*Hyla arborea*)
Spidssnudet frø (*Rana arvalis*)
Springfrø (*Rana dalmatina*)
Strandtudse (*Bufo calamita*)
Grønbroget tudse (*Bufo viridis*)

Fisk

Snæbel (*Coregonus oxyrhynchus*)

Insekter

Bred vandkalv (*Dytiscus latissimus*)
Lys skivevandkalv (*Graphoderus bilineatus*)
Eremit (*Osmoderma eremit*)
Sortplettet blåfugl (*Maculinea arion*)
Grøn mosaikguldsmed (*Aeshna viridis*)
Stor kærguldsmed (*Leucorrhinia pectoralis*)
Grøn køleguldsmed (*Ophiogomphus cecilia*)

Bløddyr

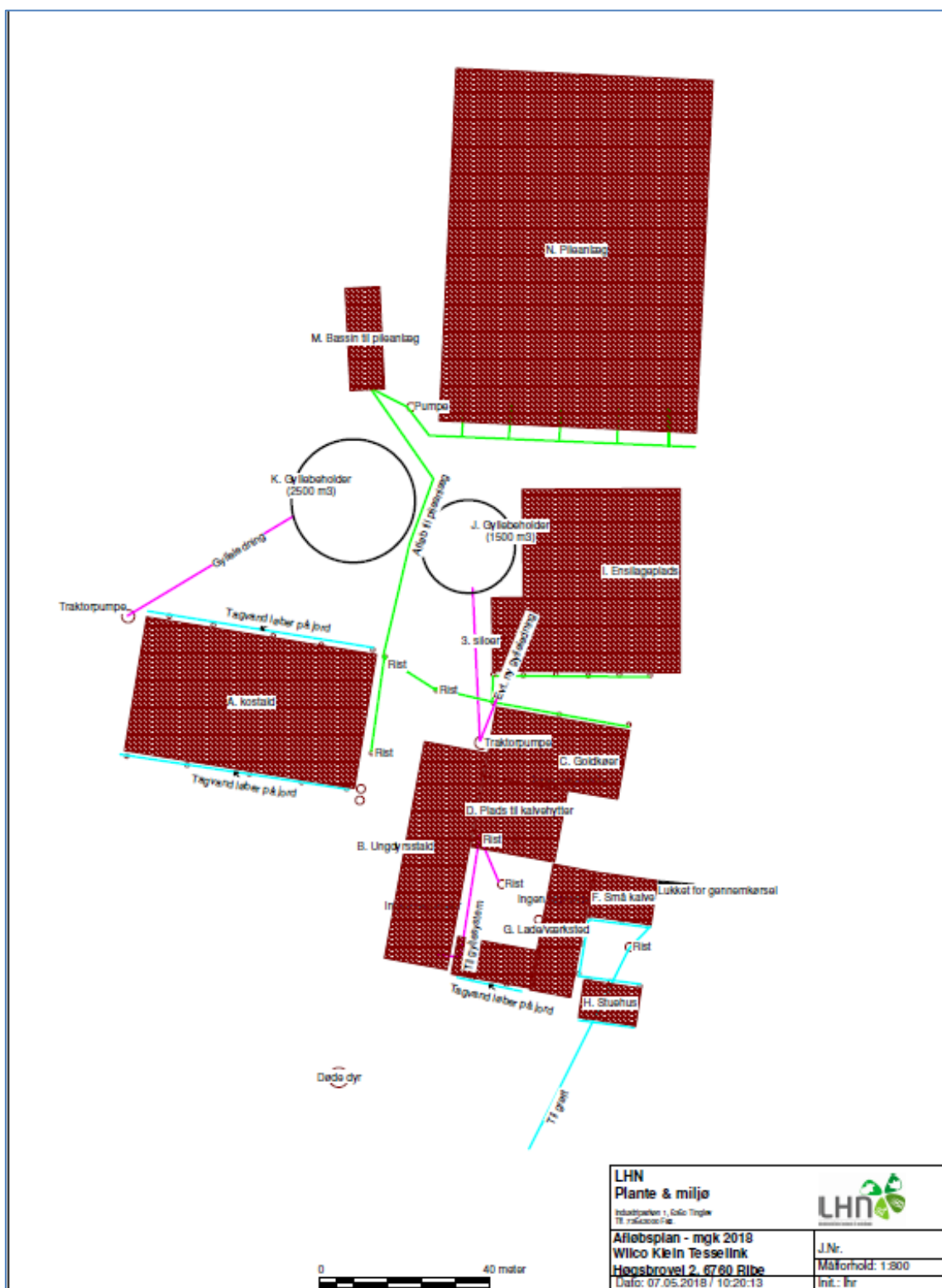
Tykskallet Malermusling (*Unio crassus*)

Planter

Enkelt månerude (*Botrychium simplex*)
Vandranke (*Luronium natans*)
Liden Najade (*Najas flexilis*)
Fruesko (*Cypripedium calceolus*)
Mygblomst (*Liparis loeselii*)
Gul stenbræk (*Saxifraga hirculus*)
Krybende sumpskærm (*Helosciadium repens* (= *Apium repens*))

Bilag 2

Afløbsplan

Produktion: Esbjerg Kommune
Foto: Torben Meyer

Esbjerg
Kommune

Torvegade 74, 6700 Esbjerg
Tlf: 7616 1616 - Fax: 7616 0969
miljo@esbjergkommune.dk
www.esbjergkommune.dk